

Wárágà Pólò dré tísile Gàlàtífyàbhá i dré dhí

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Licence - Creative Commons CC:BY-NC-ND

Wárágà Pólò dré tísile Gàlàtífàbhá i dré dhí

Wárágà kònìdhí ní tà àndu ngíle drìdrì dhí

Kònìdhí wárágà Pólò dré tísile móndyá ka'ibhá bvò Gàlàtífà àdhya na dhí i dré dhí 'í. Pólò longó tá Rúbí Taní gò, Èkèlézyà kí tobhàzo bvò nda na, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ní rí to, adrélé kpà na ní ní to dhí 'á (Tà 'ole dhí i 16:6; 18:23). Àmvolásà dhí, móndí àruka ì dré tsàzo adrélé tadhá dhí, lè móndyá ka'ibhá Yúdà ànzí ró ko dhí ì kàdré Mósè ní tátrítrí kúlí likí, lavúlé dhí, ì kàdré àyi kí 'o lwàle. Ì adré dí tá móndyá ka'ibhá nda kí drí kízá tà nda sè.

Dí Pólò adré wárágà kònìdhí ní tísí kítswázó móndyá ka'ibhá nda kí lotó tà tadhálé kínzò sè nda ní tà sè. Drìdrì dhí, adré tadhá dhí, Gìká azí i adrélé àpóstolò ro móndyá súrú twá ro dhí i véna ngíni ya dhí. Adré kpà tadhá dhí, àpóstolò àruka tití dhí ì ka'lí i áyi àzí be ngíni ya dhí. Bvóá dhí, adré tadhá dhí, Gìká adré móndí kí bha gyägya í kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè ko, dí ngbà 'í Yésu Krísto ní ka'íma sè. Kùdù ro dhí, Pólò adré àyi kí kodzó, ì kàdréró atsílé Tírfí Lólo ní rìnyí sè. Tàko ko, Tírfí nda ní lò'wa dóro 'a bí àyi léna. Lò'wa kàdrì lavúlé dhí, lèle 'í.

Tà kàdríkàdrí wárágà kònìdhí léna dhí kí atíma

- 1) Pólò ní mòdo fèma, ìndí Rúbí Taní ní tà (1:1-10)
- 2) Pólò ní azima adrélé àpóstolò ro dhí (1:11–2:21)
- 3) Móndí kí tidríma tátrítrí kúlí 'òma sè ko, dí, Yésu Krísto ní ka'íma sè dhí (3:1–4:31)
- 4) Atsima Tírfí Lólo ní rìnyí sè dhí (5:1–6:10)
- 5) Pólò ní kúlí kùdù (6:11-18)

Pólò nì mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto nì àpóstolò, má adré wárágà kònìdhì nì tisì ma. À mù ma móndí i vélésè ko. Mónđí ì mù kpà ma nì ko. Be ró dhì, Yésu Krísto i Gìká Atá akódhì nì tingálépi dràdrà lésè dhì be dhì, ì mù ma adrélé àpóstolò ro dhì àyi.

² Áma túmání áma adrúpi tití mà dré adrészó àyi ñbe dhì i, mà adré wárágà kònìdhì nì tisì Èkèlézyà bvò Gàlátíyà àdhya na dhì i dré.

³ Gìká àma kì Atá i Míri Yésu Krísto be dhì i kòbhà àyi kì togó tanì àmì rú, ìndì ì kòfè tà kìdríkìdrì àmì dré! ⁴ Krísto nda fè i dràle àma kì takonzì kì tà sè, kitswálé àma kì apá bvò kònzi ándrò kònìdhì lésè, ngóró Gìká àma kì Atá dré tá lèle dhì tíni. ⁵ Mìlanzìlanzì kàdré Gìká dré kóná vésè kólyá! Kàdré kònìnì.

Rúbí Tanì ngbà 'í àlo kwákwá

⁶ Áma líndrí adré gàle àmì kì tà sè. Tako ko, mì adré àmìkyà Gìká àmì kì azilépi Krísto nì togó tanì sè dhì nì tayí mbèlè gò, adrészó àmì kì adzá rúbí tanì twá dhì véna. ⁷ Tà báti ró dhì, rúbí tanì twá Rúbí Tanì báti dhì rúsè dhì yókódhó. Di, móndí àruka i adré àyíkyà àmì kì drì kízá, adrészó Rúbí Tanì Krísto àdhya nì le ladzálé atsálé tà gòdhögòdho ró. ⁸ Di, dhya àlo kàdré rúbí tanì twá dhì nì longó Rúbí Tanì mà dré longolé àmì dré dhì rúsè dhì, Gìká nì tátrítrí kàdré akódhì nda dri, gba kàdré àma 'i yà, kó ngalè ángéló apfòlepi bhù lésè dhì 'i yà dhì! ⁹ Ngóró mà dré tâle dre dhì tíni dhì, má adré góle tàá dhì: Dhya àlo kàdré rúbí tanì twá dhì nì longó àmì dré Rúbí Tanì mì dré ka'ile dhì rúsè dhì, Gìká nì tátrítrí kàdré akódhì dri!

¹⁰ Kòdhì má adré tsì móndí kì togó tabhì asélé, i kòkañró áma tà be dhì bvó? Kóko! Má adré mána lèá dhì, Gìká kòka'i áma tà nì. Kó ngalè, má adré tà 'o kitswázó móndí kì togó 'o kinflé dhì bvó? Kóko! Kònò má kàdré tá 'òá kònìnì dhì, má nì tá adré Krísto nì mårábà 'i ko.

Pólò nì azima adrélé àpóstolò ro dhì

¹¹ Áma adrúpi i, má lè mì kònì tâle dhì, Rúbí Tanì má dré adrélé longolé dhì angá móndí i drilésè ko. ¹² Má kisú Rúbí Tanì nda móndí i vélésè ko. Mónđí ì

tadhá kpà Rúbí nda má dré nì ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ni tändi tadhá Rúbí nda má dré nì.

¹³ Tako ko, mì yi tâle dhi, wáláká dhi, má adré tá Yúdà ànzi kí Gìká ni tà lebè ngíni ya dhi 'í. Mì yi kpà má adré tá móndyá Èkélézyà Gìká àdhya lé dhi kí mì pfo lavúlé, adrészó àyi kí tà tabhì pfûle ngíni ya dhi 'í. ¹⁴ Má adré tá mána Yúdà ànzi kí Gìká ni tà 'o, adrészó lìle ába drìdrì áma mbăàmu bî Yúdà ànzi ró dhi kya kí lavú. Áma togó tá àtsì ró lavúlé àma kí tâbhí kí labhì kí tà sè.

¹⁵⁻¹⁶ Dì, Gìká zì tá ína ma áma tirà ko dhi 'á gò, áma azízó áyi togó tanì sè. Dì kisù tá dóro ni, í dré áyi Mvá ni tadhálé má dré dhi, má kàdréró akódhi ni Rúbí Tanì longó móndyá súrú twá ro dhi i véna. Dì dré áyi Mvá nda ni tadházó má dré dhi, má zi tá móndí àlo kítswálé áma drì ta dhi ko. ¹⁷ Má lì tá kpà Yérúsalémà na dhya bhàle adrélé àpóstolò i ró drìdrì má kandrá dhi kí no ko. Dì, gbă lókyá nda sè dhi, má lì tá mána bvò Àràbíyà àdhya na gò, má dré gòzo lìle Dàmàsékè na.

¹⁸ Kóná na àmvolésè dhi, má dré lìzo Yérúsalémà na, mà kòkítswáró ru ni Pétéró be be dhi bvó.^a Gò mà dré adrészó akódhi be kitú mudrí-drì-nzi. ¹⁹ Má nò tá àpóstolò kí àruka i ko, ngbà 'í Yàkóbhò, Míri ni adrúpi i kalóma. ²⁰ Má adré tâá Gìká kandrá dhi, tà má dré adrélé tísile kòdhi i tà bàti 'i, kinzò 'i ko.

²¹ Àmvolásà dhi, má dré lìzo bvò Sìríyà àdhya na ìndì Kìlìkíyà àdhya na.

²² Lókyá nda sè dhi, móndyá Krísto ni ka'ibhá Èkélézyà Yùdáyà na dhi i 'ásè dhi i ni tá rè dhu ma ko. ²³ I yi tá ngbà 'í tà adrélé tâle áma tà sè dhi kòdhyà: «Dhya atú adrélépi àma kí mì pfo dhi, adré nyànomvá tà adrészó Krísto ni ka'ì dhi ni longó, tágba dré tá adrészó tà nda ni tabhì pfûle dhi.» ²⁴ Dì i adré tá Gìká ni rú bha kùle áma tà sè.

2

Àpóstolò i ka'ì Pólò

^a1:18 Gìká ni Kúlí tísile Gìríkì ti sè dhi léna dhi, à adré «Kéfà» kisú kònwa. Rú nda rú àzya Pétéró àdhya 'i.

¹ Kóná mudrí-drì-su àmvolésè dhi, má dré gòzo lìle tódyá Yérúsalémà na. Mà lì tá túmání Bärànábà be. Má drì tá kpà Títò má vésè be. ² Má lì tá kònàle, Gìká dré tá tadhálé má dré dhi má kòlì dhi sè. Dì mà kòkisú ru àma pátí dhya adrélé nôle móndí kàdrì Èkélézyà àdhya ró dhi ñbe dre dhi, má dré Rúbí Taní má dré adrélé longólé móndyá súrú twá ro dhi i dré dhi ni àndu ngìzo àyi dré. Tàko ko, má lè tá àzí má dré tá 'ole ìndì má dré tá adrélé 'ole dhi kàtsá tà tàko ró ko. ³ Dì i dré áma kúlí yìzo dhi, i lè tá ndìndì áma atsàmu Títò ni 'ole lwàle dhi ko, tágba akódhì dré tá adrészó Gìríkì mvá 'i dhi. ⁴ Tà nda kòdhì apfò tá àma kandrá tàko ko, adrúpi àruka kinzò ro dhi i afi tá lùzu ró àma kòfalé, tà àma kí trìzo Yésu Krísto na dhi ni nda nìle tûrúpfú sè, i kòbhàró àma góle adrélé tódyá mårábà tátrítrí kúlí àdhya i ró be dhi bvó. ⁵ Dì, mà ka'i tá àmakya tà i dré lèle 'ole nda àlomvá ko, mà kòsuró tà báti Rúbí Taní àdhya mà dré adrélé longólé àmi dré dhi rú.

⁶ Kàdré dì dhya adrélé nôle móndí kàdrì i ró nda kí tà sè dhi, i lè tá àyikya tà àzya bhàle tà má dré adrélé longólé dhi dri ko. (Àyi nda i kàdré tá móndí kàdrì 'i báti dhi, tà nda tà kàdrì 'i má milésè ko. Tàko ko, Gìká adré móndí kí lású no kòdhya ko.) ⁷ Be ró dhi, i nò àyikya ngádra 'á dhi, Gìká bhà tá má drígá àzí adrészó Rúbí Taní longó móndyá súrú twá ro dhi i véna dhi, ngóró i dré tá àzí adrészó Rúbí nda ni longó Yúdà ànzì i véna dhi ni bhàle Pétéró drígá dhi tíni.

⁸ Tàko ko, Gìká tá Pétéró ni bhàlepi adrélé àpóstolò ro Yúdà ànzì i véna dhi, bhà tá kpà ma adrélé àpóstolò ro móndyá súrú twá ro dhi i véna dhi ni. ⁹ Dì Yàkóbhò, Pétéró, tsàle Yòwánì, adrélé nôle móndí kàdrì Èkélézyà àdhya ró dhi, i nò dhi, Gìká afé tá àzí nda má dré áyi togó taní sè ni. Dì i dré àma kí drígá rùzo túmání Bärànábà be, tadházóá dhi, mà amú ru àyi ñbe dre. Dì mà dré ru yìzo àyi ñbe, mà kòlìrò àmakya móndyá súrú twá ro dhi i véna, ìndì i kòlìrò àyikya Yúdà ànzì i véna. ¹⁰ Izi tá ngbà 'í tà àlo àma tí kòdhya, mà kògòrò adrélé móndí lemerè ro dhi kí tà kisù. Dì tà nda kòdhì tá tà áma togó dré adrészó àtsì ró 'òá dhi 'i.

Pólò ligí Pétéró be Àtìyòkíyà na

¹¹ Dì, àmvolásà, lókyá Pétéró dré atsázó Àtìyòkíyà 'a dhi sè dhi, má ligí tá akódhì be móndyá tití i kandrá, tà kònzi dré tá adrélé 'ole dhi sè. ¹² Tàko ko,

akódhì dré atsázó dhì, kídhó tá adrélé ngá nya túmání móndí ka'ibhá súrú twá ro dhì íbe. Dì, móndí àruka Yàkóbhò dré amùle dhì ì dré atsázó dhì, Pétéró dré ína apfozo móndyá súrú twá ro nda i kòfalésè gò, adrélé àyi rúsè gàrà dri. 'O tá kònìnì dré tá adrélé Yúdà ànzì amùle nda kì ro dhì sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá lèá dhì, móndyá ka'ibhá tití dhì ì kàdré àyi kì 'o lwàle.¹³ Dì móndyá ka'ibhá àruka tití Yúdà ànzì ró dhì ì kònò tà nda dre dhì, ì dré kpà kídhózó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o túmání Pétéró be. Ì se tá ndìndì Bàrànábà ni togó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o àyikya tñi.

¹⁴ Dì má kònò, ì adré tá tà báti Rúbí Tani àdhya ni lebè ko dhì dre dhì, má dré tàzoá Pétéró dré móndyá tití i kandrá dhì: «Mi, Yúdà mvá ro ni, mí adré mína tà 'o ngóró móndyá súrú twá ro dhì kya tñi, Yúdà ànzì kya tñi ko? Dì mí 'o mi ngíni adrélé móndyá súrú twá ro nda kì kodzó adrélé tà 'o Yúdà ànzì kya tñi dhì?»

Móndyá Yúdà ànzì ró ìndì súrú twá ro dhì kì bhàma gyägya àyi kì tà ka'ika'ì sè dhì

¹⁵ Àma ró dhì, àma móndí tìle Yúdà ànzì ró dhì 'i. Àma móndí súrú twá ro Gìká ni tátrítrí kúlí nibhá ko dhì 'i ko.^b ¹⁶ Dì, mà nì tâle dhì, Gìká adré móndí kì bha gyägya i kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè ko dhì be. Be ró dhì, adré ngbà 'í àyi kì bha gyägya ì dré Yésu Krísto ni ka'ile dhì sè. Dì àma, mà ka'ì kókpà Yésu Krísto nda, Gìká kòbhàró àma gyägya i kandrá Krísto ni ka'ima sè, tátrítrí kúlí 'òma sè ko. Tàko ko, dhya àlo kïtswá atsálé gyägya Gìká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko.

¹⁷ Dì, mà kàdré ndàá atsálé gyägya Gìká kandrá mà dré Krísto ni ka'ile dhì sè gò, àma kì kisúzó tàkonzìbhá ro dhì, kòdhì adré tsì tâá dhì, Krísto adré àma kì 'o fîle tàkonzì na dhì ni? Tàdzí ko! ¹⁸ Má kògò áma bha tátrítrí kúlí má dré tayílé dhì ni rinyí zàle dhì, má adré tadhá dhì, ma tátrítrí kúlí nda ni ñolepi 'i báti. ¹⁹ Tàko ko, tátrítrí kúlí nda sè dhì, má drà mána tátrítrí kúlí nda lésè dre, má kàdréró lídrì

^b2:15 Gìká ni Kúlí tìsìle Gìríkì ti sè dhì adré tâá kònwa dhì: «móndí súrú twá ro adrébhá tàkonzì 'o dhì i». Kòdhì tá rú Yúdà ànzì ì dré fèle móndyá súrú twá ro dhì i dré dhì 'i. Rú nda ni àndu adré lèá tâle dhì: «móndí súrú twá ro Gìká ni tátrítrí kúlí nibhá ko dhì i»

íbe Gìká dré be dhì bvó. Bàti, à tidí ma dràle túmání Krísto be fa kipakipa dri dre.
²⁰ Dì má kàdré lídrì íbe dhì, kòdhì vélé ma 'í ko, be ró dhì, Krísto ína lídrì íbe má léna nì. Di lídrì má dré adrészó ába rúbhá na kònìdhì, má adré ába, má dré adrélé Krísto, Gìká nì Mváagó nì ka'ì dhì sè. Akódhì nda lè tá ma tò gò, áyi tändì nì lídrì fèzo áma tà sè dhì nì. ²¹ Dì má adré mána Gìká nì togó tanì ga ko. Àngyá ko, móndí ì kòkìtswá tá atsálé gyägya Gìká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè dhì, kònò Krísto drà tá ína àngyá.

3

Tátrítrí kúlí 'òma, kó ngalè Krísto nì ka'ìma

¹ Àmì Gàlàtífàbhá nì i, àmì móndí azaaza 'í! Àdhi lìfí àmì kólé sè dhì nì? Tàko ko, à tadhá tá àmì dré ngádra 'á dhì, Yésu Krísto drà fa kipakipa dri àmì kì tà sè ngíni ya dhì 'í. ² Dì má lè ngbà 'í tà àlo kònìdhì nì lizílé àmì tí kòdhya: Mì kisú Tírfí Gìká àdhya mì dré tátrítrí kúlí 'ole dhì sè? Kó ngalè, mì dré Krísto nì rúbí mì dré yìle dhì nì ka'ile dhì sè? ³ Mì tayí àmì azálé kònìni ngíningíni ró? Mì kìdhó kó Gìká nì ka'ì akódhì nì Tírfí nì rìnyí sè dre dhì, mì nì go tsì tà mì dré kìdhólé nda nì 'o akílé àmì kì tändì kì rìnyí sè bwà? ⁴ Mì nya tsì kízà bǐ dhì i àngyá? Kóko, kàdré kònìni ko! ⁵ Mì tà rè má dré ká: Gìká adré áyi Tírfí fe àmì dré, adrészó kpà tà líndríga ró dhì kì 'o àmì kòfalé, mì dré adrélé tátrítrí kúlí 'o dhì sè? Kó ngalè, mì dré adrélé Krísto nì rúbí mì dré yìle dhì nì ka'ì dhì sè?

⁶ Mì kisù rè Àbàrámà nì tà ká. Gìká nì Kúlí adré tàá dhì: «Akódhì ka'ì tá Gìká gò, Gìká dré akódhì nì nòzo gyägya akódhì nì tà ka'ìka'ì nda sè.»^c ⁷ Ásà dhì, lè mì kònì dhì, móndyá adrébhá Gìká nì ka'ì dhì i Àbàrámà nì ànzì 'í bàti. ⁸ Gìká nì Kúlí tadhá tá drìdrì dhì, Gìká nì móndyá súrú twá ro dhì kì bha gyägya í kandrá àyi kì tà ka'ìka'ì sè gò, Kúlí nda dré Rúbí Tanì longózó Àbàrámà dré, tàzoá dhì: «Má nì tà tanì bha súrú tití bvò àdhya i dri mì sè.»^d ⁹ Dì ásà dhì, móndyá tití adrébhá Gìká

^c3:6 À kònò Kìdhoma 15:6.

^d3:8 À kònò Kìdhoma 12:3; 18:18; 22:18.

ní ka'ì dhì ì adré tà taní kisú, ngóró Àbàrámà dré tá kisúlé áyì tà ka'ìka'ì sè dhì tíni.

¹⁰ Dì, móndyá tití adrébhá láti nda atsázó gyägya Gìká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè dhì ì àyikya tátrítrí íbe àyì dri. Tàko ko, Gìká ní Kúlí adré tàá dhì: «Dhya ángùdhi adrélépi ngbú tà tití tísile bükù tátrítrí kúlí àdhya na dhì kì 'o ko dhì, Gìká ní tátrítrí akódhì nda dri.»^e ¹¹ Dì mà adré nòá ngádra 'á dhì, dhya àlo kítswá atsálé gyägya Gìká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Tàko ko, Gìká ní Kúlí adré tàá dhì: «Dhya atsálépi gyägya áyì tà ka'ìka'ì sè dhì ní adrí.»^f ¹² Dì, tátrítrí kúlí adré ína áyì totó tà ka'ìka'ì dri ko. Be ró dhì, ngóró tísile dhì tíni: «Dhya adrélépi tà tití tátrítrí kúlí dré adrélé tâle dhì kì 'o dhì ní adrí tà nda ì sè.»^g

¹³ Krísto apá àma tátrítrí angálépi tátrítrí kúlí lésè dhì lésè, dré atsálé dhya tatrílè dhì ró àma kì tà sè dhì sè. Tàko ko, Gìká ní Kúlí adré tàá dhì: «Dhya ángùdhi tidilé fa kípakipa dri dhì tátrítrí íbe í dri.»^h ¹⁴ Krísto 'o tà nda kònìnì, kítswálé tà taní Gìká dré lazílè Àbàrámà dré dhì kòtsaró kpà móndyá surú twá ro dhì ì véna Yésu Krísto sè, mà kòkisúró Tírí Lólo Gìká dré lazílè dhì àma kì tà ka'ìka'ì sè be dhì bvó.

Tátrítrí kúlí ì lazikúlí be dhì

¹⁵ Áma adrúpi ì, má ní tà nda kòdhì ní tadhá tà móndí ì dré adrélé 'ole àyì kòfalésè dhì rú: Móndí ì kòbhà tà ru yìzo àyì kòfalésè dhì, à kítswá góle tà nda ní bhe bwà ko. À kítswá kpà tà àzya bha tà nda dri bwà ko. ¹⁶ Dì tà Gìká dré tà lazílè Àbàrámà dré dhì ì kókpà kònìnì. Gìká ní Kúlí adré tàá dhì, Gìká lazí tá tà nda ì Àbàrámà dré, toyó ní be. Kúlí nda adré tàá «toyó ní ì dré» ngóró móndí bì dhì ì dré dhì tíni ko. Be ró dhì, adré tàá «toyó ní dré» ngóró móndí àlo dré dhì tíni.ⁱ Móndí àlo nda Krísto 'ì. ¹⁷ Tà má dré adrélé lèle tâle dhì, tà kònìdhì 'ì: Gìká

^e3:10 À kònò Dùtèrònómè 27:26.

^f3:11 À kònò Àbàkukà 2:4.

^g3:12 À kònò Lèvítíkè 18:5.

^h3:13 À kònò Dùtèrònómè 21:23.

ⁱ3:16 À kònò Kìdhoma 12:7; 13:15; 24:7.

bhà tá tà ru yìzo Àbàrámà be dhi gò, áyi lazikúlí fèzo drá. Dì tátrítrí kúlí atsálépi kóná kámá-su-drì-nyadhi-àlo-drì-mudrí àmvolésè dhi kítswá ína tà bhàle ru yìzo nda ni bhe bwà ko. Tátrítrí kúlí nda kítswá kpà lazikúlí nda ni pfu ko.¹⁸ Tàko ko, tà Gìká dré lazílé áyi móndyá i dré tàyilé ro dhi kàdré tá áyi totó tátrítrí kúlí dri dhi, kònò tàyilé nda kítswá tá áyi totó lazikúlí dri ko. Dì, tà báti ró dhi, Gìká fè tàyilé nda Àbàrámà dré áyi lazikúlí sè.

Tà Gìká dré tátrítrí kúlí fèzo ásà dhi

¹⁹ Kàdré dì kònìnì dhi, tà Gìká dré tátrítrí kúlí fèzo ásà dhi àdho tà 'i? Gìká fè tá tátrítrí kúlí nda kítswálé móndí ki tàkonzì tadhá àyi dré, tsàle lókyá Àbàrámà ni toyó tà ni ni lazízó nda dré atsárà'a. Gìká fè tá tátrítrí kúlí nda ángéló i sè, ìndì móndí àlo adrélépi tá áyi totó móndí ki kòfalé 'á Gìká be dhi sè.^{j 20} Dì Gìká dré tá áyi lazikúlí nda ni fèzo Àbàrámà dré dhi, dhya àzya adrélépi tá áyi totó àyi ki kòfalé 'á dhi tá yókódhó. Tàko ko, Gìká ngbà 'í àlo kwákwá.

²¹ Kòdhì adré tsì tàá dhi, tátrítrí kúlí adré ru pfu lazikúlí Gìká àdhyá fbe? Tàdzí ko! Tàko ko, tátrítrí kúlí kòkítswá tá lídrì fe móndí i dré bwà dhi, kònò móndí ki tá atsá gyägya tátrítrí kúlí nda sè. ²² Dì, Gìká ni Kúlí adré ína tàá dhi, móndyá tití bvò àdhyá i tàkonzì ni rìnyí zàle, Gìká kòfèrò áyi lazikúlí nda móndyá adrébhá Yésu Krísto ni ka'ì dhi i dré àyi ki tà ka'ìka'ì sè.

²³ Drìdrì lókyá adrészó Krísto ni ka'ì nda dré atsázó dhi kandrá dhi, àma tá móndí 'ile tátrítrí kúlí ni rìnyí zàle, tsàle lókyá nda ni tadhárà'a. ²⁴ Dì ásà dhi, Gìká bhà tá tátrítrí kúlí nda adrélé àma ki drì kòlepi ró, tsàle lókyá Krísto dré atsárà'a, Gìká kòbhàró àma gyägya í kandrá àma ki tà ka'ìka'ì sè. ²⁵ Dì lókyá adrészó Krísto ni ka'ì nda dré atsálé dre dhi sè dhi, àma vélé tátrítrí kúlí adrélépi tá àma ki drì ko nda ni rìnyí zàle ko.

Àma Gìká ni ànzi 'i báti

²⁶ Dì àmi tití dhi i Gìká ni ànzi 'i, mì dré Yésu Krísto ni ka'ile dhi sè. ²⁷ Tàko ko, àmi tití bájisimò dobhá ru amúzó Krísto be dhi i, mì asó Krísto àmi rú dre. ²⁸ Dì

^j3:19 «Móndí adrélépi tá áyi totó móndí ki kòfalé 'á Gìká be» kònìdhi tá Mósè 'i.

àmì vélé twátwa ko, gba mì kàdré Yúdà ànzì 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzì ró ko dhi 'i yà, màrábà 'i yà, kó ngalè móndí màrábà ro ko dhi 'i yà, àgo 'i yà, kó ngalè tòkó 'i yà dhi. Tàko ko, àmì tití mì atsá ngá àlo ró Yésu Krísto na.²⁹ Di mì kàdré móndyá Krísto àdhya 'i dhi, àmì Àbàramà nì ànzì 'i báti. Mì nì kpà tà Gìká dré lazilé áyi ànzì i dré tàyilé ro dhi nì kisú.

4

¹ Tà má dré adrélé tâle dhi, tà kònìdhi 'i: Dhya dra áyi atá nì ngá kisulépi tàyilé ro dhi kàdré dhu rè mvámvá ro dhi, akódhi ngóró màrábà tíni, gba áyi atá nì ngá tití dhi dré adrészó ína ró dhi. ² À adré akódhi nì bha akódhi nì likíbhá i drígá ìndì akódhi nì ngá likíbhá i drígá, tsàle lókyá atá nì dré bhàle dhi dré atsárà'a. ³ Di àma, àma tá kókpà ànzimvá i tíni, adrélé kpà màrábà i ró tà bvò kònì àdhya kí rìnyí zàle. ⁴ Di lókyá kòkítswá dre dhi, Gìká dré áyi Mváagó nì amùzo, tòkó dré tûle tátrítrí kúlì zàle, ⁵ kàpáró móndyá adrébhá tá tátrítrí kúlì nda zàle dhi i, mà kàtsáró Gìká nì ànzì i ró be dhi bvó. ⁶ Di mà dré adrélé akódhi nì ànzì 'i báti dhi sè dhi, Gìká amù áyi Mvá nì Tírfí adrélé àma kí togó na. Tírfí nda adré loyóá àma léna dhi: «Ábbà! Tátá!» ⁷ Di ásà dhi, mì vélé màrábà 'i ko. Be ró dhi, mì mína Gìká nì mvá 'i báti. Di mí dré adrélé akódhi nì mvá 'i dhi sè dhi, mí nì kpà tà dré lazilé áyi ànzì i dré tàyilé ro dhi nì kisú.

Pólò nì togó lanzi Gàlàtífìbhá kí tà sè

⁸ Wáláká dhi, mì dré tá Gìká nì nírà ko dhi 'á dhi, àmì tá màrábà gìká tàko kya 'i, tágba gìká nda i dré adrészó gìká báti 'i ko dhi. ⁹ Di, nyànomvá dhi, mì nì vélé Gìká dre. Tà báti ró dhi, Gìká nì àmì nì. Di mì 'o àmì ngíni góle àmì kí adzá tà rìnyí àko ìndì kízà ro bvò kònì àdhya nda i véna dhi? Mì adré tsì lèá góle adrélé tà nda kí màrábà i ró? ¹⁰ Tàko ko, mì adré àmìkya kítú àruka kí tà lebè, mbă àruka kya fbe, lókyá àruka kya fbe, ìndì kóná àruka kya fbe. ¹¹ Má adré ngá ro àmì kí tà sè, àzí má dré 'ole àmì kòfalé dhi nì dra atsá tà tàko ró dhi sè.

¹² Áma adrúpi i, má adré àmì kí ti lizí, mì kàtsáró má tíni, ngóró má dré tá atsálé

àmì tíni dhì tíni. Wáláká dhì, mì 'o tá ma kònzi ko.¹³ Ngóró mì dré nìle be dhì tíni dhì, lókyá má dré Rúbí Tani longózó àmì dré vésè ni àlo sè dhì sè dhì, má longó tá, áma rúbhá dré tá adrélé drà ro dhì sè.¹⁴ Di tágba áma rúbhá yàyà nda dré tá adrészó tà lanzì ro àmì dri dhì, mì ayízè tá ma ko, mì gà tá kpà ma ko. Be ró dhì, mì ka'ì àmìkya ma dôle ngóró ángéló Gìká àdhya tíni, kó ngalè Yésu Krísto ni tändì tíni.¹⁵ Di àmì kì arí mì dré tá adrészó ába dhì vélé ángwà? Má kítswá tàá àmì kì tà sè dhì, kòkítswá tá dhì, mì ni tá àmì kì mì angí afèle má dré.^{k 16} Di, nyànomvá dhì, má atsá vo vélé àmì kì kàribhá ro, má dré adrélé tà báti ta àmì dré dhì sè?

¹⁷ Móndí àruka àmì kòfalé dhì kì togó àtsì ró kítswázó àmì kì se àyi vésè. Di, tà i dré adrélé lèle 'ole nda dóro ko. Ì adré àyíkya áma kì kòfalé le lanzílé àmì fbe, àmì kì togó kàtsáró àtsì ró àyi kì tà sè be dhì bvó.¹⁸ Adrélé togó fbe àtsì ró dhì dóro, tà adrészó togó fbe kònini dhì kàdré dóro dhì. Adré kpà lèá dhì, mì kàdré togó fbe àtsì ró lókyá wáyi sè, ngbà 'í lókyá mà dré adrérà'a àmì fbe dhì 'á ko.¹⁹ Áma ànzì i, má adré gòle kizà nya àmì kì tà sè, ngóró tòkó adrélépi 'ole tìle dhì dré adrélé kizà nya dhì tíni, tsàle lókyá mì dré dra àmì kì tayízó Krísto dré ladzálé atsálé í tíni dhì 'á.²⁰ Má lè tá adrélé túmání àmì fbe nyànomvá, má kòkítswáró tà ta àmì dré lású be twá. Àngyá ko, áma drì adré abílé àmì kì tà sè!

Tà tadhálé Àgárà ni tà rú, ìndì Sárà ni tà rú dhì

²¹ Àmì adrébhá lèá adrélé tátrítrí kúlí zàle ni i, mì tà rè má dré ká: Mì ni tà tátrítrí kúlí nda dré adrélé tâle dhì i ko?²² Tako ko, à tísì tá dhì, Àbàramà tá ànzìàgo fbe rì. Àlo ni tá mvámvá tòkó màrabà ro, rú be Àgárà dhì dré tìle dhì 'i. Àzya ni tá mvámvá tòkó màrabà ro ko, rú be Sárà dhì dré tìle dhì 'i.²³ À ti mvámvá tòkó màrabà ro dhì àdhya nda rinyí rúbhá àdhya sè. Di, à ti mvámvá tòkó màrabà ro ko dhì àdhya nda lazikúlì Gìká àdhya sè.

²⁴ À ni kítswá tà nda kòdhì kì àndu ngi kònini: Tòkó rì nda ì adré tà rì Gìká dré bhàle ru yìzo móndí fbe dhì kì tà tadhá kòdhya. Àgárà nda adré tà Gìká dré bhàle

^k4:15 Kúlí «mì ni tá àmì kì mì angí afèle má dré» kònì ì adré lèá tâle dhì, àyi nda i tá gànzi ró àyi kì fe wáyi Pólò ni tà sè.

ru yìzo móndí ìbe kòngó Sìnáyì drìna dhì ni tà tadhá. Akódhì adré ànzì kì ti adrélé màrábà i ró.²⁵ Àgárà adré kòngó Sìnáyì bvò Àràbíyà àdhya na dhì ni tà tadhá, adrészó kpà Yèrúsalémà ándrò kòndì ni tà tadhá. Àngyá ko, Yèrúsalémà nda ànzì ni ìbe dhì i màrábà 'i.²⁶ Dì, Yèrúsalémà bhù na dhì ína màrábà 'i ko. Yèrúsalémà nda àma kì andre 'i.²⁷ Tako ko, Gìká ni Kúlí adré tàá dhì:

«Mì, tòkó kondó ro tìlepi ko ni, mí kòlenzé wà!

Mì mváaswa yìlepi ko ni, mí kòga lúlúgyá wà!

Tako ko, tòkó tayílé dhì ni ànzì kì lizó bǐ,

tòkó adrélépi agó be dhì àdhya kì lavú.»¹

²⁸ Áma adrúpi i, àmì àmíkya ànzì tìle Gìká ni lazikúlì sè dhì 'i, ngóró Isákà tíni.

²⁹ Lókyá nda kònàdhì sè dhì, mvámvá tìle rìnyí rúbhá àdhya sè nda adré tá mvámvá tìle Tírí Lólo ni rìnyí sè nda ni mì pfo. Nyànomvá dhì, tà nda kòdhì kókpà kònini.³⁰ Dì, Gìká ni Kúlí adré tàá ngíni? «Mí dro tòkó màrábà ro nda i mvá ni be mí kandrásè. Tako ko, tòkó màrábà ro nda ni mvá kítswá ína tà lazílé tàyilé ro dhì ni kisú túmání tòkó màrábà ro ko dhì ni mvá be tàdzí ko.»^{m 31} Dì ásà dhì, áma adrúpi i, àma tòkó màrábà ro dhì ni ànzì 'i ko. Be ró dhì, àma àmakya tòkó màrábà ro ko dhì ni ànzì 'i.

5

Àma móndyá Krísto dré trile dhì 'i

¹ Krísto trì àma, mà kàdréró móndí trile báti dhì i ró. Adré dì lèá dhì, mí kàdré àmì kì totó tätä tà nda sè. Mì kòtayí kpà àmì gòle adrélé tódyá màrábà tátrítrí kúlì àdhya i ró ko.

² Mì yi rè ká! Ma, Pólò, má adré tàá àmì dré dhì: Mì kò'o àmì lwàle kítswálé atsálé gyägya Gìká kandrá dhì, tà Krísto dré 'ole àmì dré dhì kítswá vélé àmì kì ledé ko. ³ Má adré gòle tàá dhì: Lè dhya ángùdhi áyi 'olepi lwàle dhì kàdré tà tití

¹4:27 À kònò Èsáyà 54:1.

^m4:30 À kònò Kìdhoma 21:10.

tátrítrí kúlí dré adrélé tāle dhi ki 'o.⁴ Àmì adrébhá láti nda atsázó gyägya Gìká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè nì i, mì lanzí ru Krísto be dre. Mì vwà kpà Gìká nì togó taní rúsè vwàvwà.⁵ Di, àma ró dhi, àma ki tà ka'ika'ì sè dhi, mà adré mì bha Gìká véna àma ki bhàma gyägya akódhí kandrá dhi nì tà sè, adrészó tà nda nì letè lovó sè Tírí Lólo nì rìnyí sè.⁶ Tàko ko, àma adrébhá Yésu Krísto na dhi i dré dhi, dhyá ki lwàma ìndì dhyá ki lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì lavulé dhi ngbà 'í Krísto nì ka'ima gò adrészó tà ka'ika'ì nda nì tadhá lèle sè dhi 'i.

⁷ Mì adré kó tá angú ra dóro dhi, àdhi kíkí dì àmì tà báti ka'ima 'ole dhi nì tayí dhi nì? ⁸ Tà adrészó àmì ki togó se kònìnì nda angá ína Gìká adrélépi àmì ki azí dhi vélésè ko. ⁹ Mì nì ko tāle dhi, tàkú mvá tsà dhi adré mápà fóndro tití dhi nì 'o avólé nì dhi?ⁿ ¹⁰ Di, má adré mána ka'íá Mírì na tāle dhi, mì kitswá tà twá kisù tà má dré adrélé tāle kòdhí rúsè ko. Kàdré ína dhya adrélépi àmì ki drì kizá dhi nì tà sè dhi, Gìká nì tà bha akódhí nda dri, kàdré gba àdhi 'i ya dhi.

¹¹ Áma adrúpi i, kònò má kàdré tá tadhá dhi, lè móndí i kàdré àyí ki 'o lwàle dhi 'í dhi, à nì tá go adrélé áma mì pfo àdho tà sè? Tàko ko, tà má dré adrélé longólé Krísto nì dràma fa kípakípa dri dhi nì tà dri dhi kitswá tá vélé móndí ki 'o ledhélé dhi ko. ¹² Kàdré dhya adrébhá àmì ki drì kizá nda ki tà sè dhi, má mìlésè dhi, dóro nì tá i dré àyí ki rúbhá ki tolwàle tití dhi!

¹³ Àmì, áma adrúpi ró nì i, Gìká azí àmì adrélé móndí trìle báti dhi i ró. Di, mì kàdré àmì ki trìma nda nì no ngóró tà adrélépi láti fe àmì dré adrészó lovó kònzi àmì ki rúbhá kya ki 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmìkya tà 'o àmì ki adrúpi i dré àyí ki mìrábà i tñi lèle sè. ¹⁴ Tàko ko, tà tití tátrítrí kúlí dré adrélé tāle dhi i adré àyí ki totó tòlf àlo kònìdhí dri: «Mí kàdré ámì àzya nì le ngóró mí dré adrélé ámì tändi nì le dhi tñi.»^o ¹⁵ Di, mì kàdré àmìkya ru tìtsí, adrészó ru nya àmì kòfalésè kà'wá àtrá kya tñi dhi, mì kònò dì dóro, mì kòpfuró ru todràle ko.

Atsimá Tírí Lólo nì rìnyí sè dhi

¹⁶ Má adré dì tāá dhi: Mì kàdré atsílé Tírí Lólo nì rìnyí sè gò, mì kòkìtswáró

ⁿ5:9 À kònò 1 Kòrítòbhá i 5:6.

^o5:14 À kònò Lèvítíkè 19:18.

lovó kònzi àmì kí rúbhá kya kí 'o ko.¹⁷ Tàko ko, tà lovó kònzi rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'ole dhi i twá Tírf Lólo àdhya i rúsè. Tà Tírf Lólo dré adrélé lèle 'ole dhi i kókpà twá tà lovó kònzi rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'ole dhi i rúsè. Di tà rì nda kòdhi i adré ru pfu àyì kòfalésè gò, mì dré kítswázó tà mì dré adrélé lèle 'ole dhi kí 'o bwà ko.¹⁸ Di, mì kàdré àmì kí tayí Tírf Lólo dré adrélé tidrìle dhi, àmì vélé tátrítrí kúlí ni rinyí zàle ko.

¹⁹ À ni kítswá tà lovó kònzi rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'ole dhi kí no ngádra 'á: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, tà swà,²⁰ gíká tàko kí lindrì bhàma, kólé tà, togó kònzi bhàma, lawà, lovó kònzi bhàma móndí i rú dhi, togóaswa, dhyá kí tà bhàma drídri dhi, ru lanzíma, ru kayima,²¹ díremá, wá tsíma, gwányá wàyá kí tà, tsàle tà àruka làsú be kònìnì dhi i. Má adré tà longó àmì dri ngóró má dré tá longólé àmì dri drídri dhi tñi: Móndyá adrébhá tà 'o làsú be kònìnì dhi i kítswá àyíkyá fíle Gíká ni Òpì na ko.

²² Di, lò'wa dóro Tírf Lólo dré adrélé 'ole 'ale móndí i léna dhi i, kònì 'í: lèle, arí, tà kídríkídrí, togó vwàvwà, togó dóro, tà dóro 'òma, tà ka'íka'i,²³ togó yàyà, ìndí dhyá kí lovó mvòma. Tátrítrí kúlí adré tà ta kònzi tà nda kòdhi i rú àlomvá ko.

²⁴ Móndyá Yésu Krísto àdhya i tidí fa kípakípa dri lovó kònzi rúbhá àdhya, túmání tà tití lovó kònzi nda dré adrélé lèle 'ole dhi íbe todràle dre.²⁵ Mà dré adrélé lídrì íbe Tírf Lólo ni rinyí sè dhi sè dhi, lè mà kàdré kpà atsílé Tírf nda ni rinyí sè.²⁶ Lè mà kàdré dríkàdrì ro ko. Mà kàdré àma kí adrúpi kí togó 'o aswálé ko, adrézó lovó kònzi bha àma kí adrúpi i rú ko.

6

Àma kí adrúpi kí tà lanzí dòma

¹ Áma adrúpi i, mì kòkisú àmì kí adrúpi àlo dhi adrérà'a tàkonzì 'o dhi, àmì li'wábhá àmì kí tà ka'íka'i na dre ni i, mì kòlotó akódhi nda togó yàyà sè. Di, mì kòsu àmì kí tändí i rú, tà nda kòtabhírò kókpà àmì gò, àmì kí 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.² Mì kàdré ru ledé àmì kòfalésè, adrézó àmì kí adrúpi kí tà lanzí do. Mì kàdré 'òá kònìnì dhi, mì ni tolí Krísto dré fèle dhi ni 'o kítswálé tití.³ Dhya àlo

kàdré áyi no móndí kàdrì ro dhì, tágba dré adrészó móndí tako 'i dhì, akódhì nda adré áyi tändì ni lití. ⁴ Lè àmi àlo àlo tití dhì i mì kàdré tà mì dré adrélé 'ole dhì ki tabhì, mì kòkítswáró àmi ki drì bha kuru àmi ki tändì ki tà sè be dhì bvó. Di, mì kòtabhì àmi ki tà móndí àruka kya rú ko. ⁵ Tako ko, lè àmi àlo àlo tití dhì i mì kàdré tà bhàle àmi ki tändì i drígá dhì ki 'o kòdhya.

⁶ Lè dhya ángùdhi adrészó Gìká ni kúlí tadhá drá dhì kàdré áyi ngá doro tití dhì ki lanzí dhya adrélépi áyi tadhá dhì dré.

⁷ Mì kòtayí àmi adrélé litílé ko: À kítswá Gìká ni gu bwà ko. Mì ni ngá mì dré adrélé kidhilé dhì ni akónà kòdhya. ⁸ Mì kàdré ngá kidhí lovó kònzi rúbhá àdhya dré dhì, mì ni dràdrà akónà lovó kònzi nda lésè kòdhya. Di, mì kàdré ngá kidhí Tífrí Lólo dré dhì, mì ni lídrì kóná vésè kólyá dhì ni akónà Tífrí nda vélésè kòdhya. ⁹ Mà kòtayí àma adrélé landèle tà doro 'òma sè ko. Tako ko, lókyá kòkítswá dre dhì, mà ni lanyá doro akónà, mà kòtayí àma landèle ko dhì. ¹⁰ Di ásà dhì, mà kàdré láti nda adrészó tà doro 'o móndyá tití i dré. Lavúlé dhì, mà kàdré 'òá kònini àma ki adrúpi Yésu ni ka'ibhá dhì i dré.

Pólò ni kúlí kùdù

¹¹ Mì nò rè wárágà pá kàdrì má dré adrészó wárágà kònìdhì ni tisì àmi dré áma tändì ni drígá sè dhì i ká.

¹² Dhya adrébhá àmi ki le 'ole lwàle nda i adré àyikya tà 'o rúbhá sè, à kàdréró àyi ki no doro be dhì bvó. Di, i adré ngbà 'í tà nda ki 'o, à kàdréró àyi ki mì pfo Krísto ni fa kípakípa ni tà sè ko dhì sè. ¹³ Tà báti ró dhì, ndìndì àyi àyi ki 'obhá lwàle nda i adré àyikya tátrítrí kúlí likí ko. Tágba kònini dhì, i adré àmi ki le 'ole lwàle, i kòkítswáró àyi ki afà tà i dré àmi ki 'òzo 'òá àmi ki rúbhá sè dhì ni tà sè.

¹⁴ Di, ma ró dhì, má kítswá mána áma afà tà àzya sè ko, kàdré ngbà 'í fa kípakípa àma ki Míri Yésu Krísto àdhya ni tà sè ko dhì. Tako ko, fa kípakípa nda sè dhì, à tidí tà bvò kònì àdhya má dré tá adrészó mì bha driá dhì i todràle dre. À tidí kpà ma dràle tà bvò kònì àdhya i lésè dre. ¹⁵ Tà báti ró dhì, dhyá ki lwàma ìndì dhyá ki lwàma ko dhì, tà kàdrì 'i ko. Tà kàdrì lavúlé dhì ngbà 'í dhyá ki tayima Gìká dré bhàle tódyá adrélé móndí tídhì ro dhì 'i. ¹⁶ Tà kìdríkìdrì i Gìká

ní togó dóro be dhi i kàdré móndyá tití adrébhá 'òá kònìnì dhi i dré. Àyì nda i ìsérélè ànzì báti Gìká àdhya 'i.

¹⁷ Kùdù ro dhi, lè dhya àlo kògò adrélé áma lagù ko. Àngyá ko, ma àngì Yésu àdhya íbe má rú.

¹⁸ Áma adrúpi i, àma kí Mírì Yésu Krísto ní togó taní kàdré àmí íbe! Kàdré kònìnì.